Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVIII. Ню Йорк, Четвер, 21-го липня 1910. Число 29 — Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, July 21 1910. No. 29

Оголошенє.

Отсим подаєсь до загального відома всім відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союза," що

XI Головна Конвенція „Руського Народного Союза“

відбуде ся

в місті Cleveland, Ohio, почавши від дня 20-го вересня е. р.

Згідно зі статутами Р. Н. С., кождий відділ Р. Н. С., котрий сповнив всі приписи і постанови, приписані статутами тої Орґанїзації, має право вибору делеґата на Конвенцію. — Вибір делеґатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 19-го серпня (august) с. р. всі делеґати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союза.

Ні один відділ Р. Н. Союза, котрий не був членом Орґанїзації що найменше шість місяців до речинця вибору делеґатів, не має права вибору делеґата. — Ні один відділ Р. Н. Союза, котрий не сповнив всіх своїх обовязків супроти Орґанїзації і її статутів, як: неплаченє точного і повного розмету, приниманє членів до відділу а до Р. Н. Союза ні, або на оборот, невиконуванє припоручень Головного Виділу Р. Н. С., не має права вибору делеґата, згідно зі статутами Орґанїзації (§ 90 старий статут і § 89 новий статут).

Ніякий відділ не може вибрати за делеґата такого члена, котрий є рівночасно урядником иньшої подібної орґанїзації

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § 99 старий статут, § 98 новий статут, як також до § 98 старий статут, § 97 новий статут.

Делеґатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союза, котрий єсть що найменьше 6 місяців членом Орґанїзації та вміє писати і читати. — Відділи, котрі не хотять висилати делеґатів, а хотїлиби, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до § 96 старий статут і § 95 новий статут.

Місце конвенційної галї, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнїйше.

McAdoo, Pa., July 9, 1910.

Д. Капітула, головний предсїдатель. **А. Шаршонь,** голов. касієр. **С. Ядловский,** голов. секретар фінансовий. **Т. Лабовский,** голов. секретар рекордовий.

Будь жив народе!

Над сьвіжою могилою нового мученика починає зеленіти трава.

Мертве тіло його покрила рідна земля а у серцях оставших живих воскресла надія; бо нова сьвіжа кров — се новий заповіт народного відродженя.

Бо „уміти терпіти і принести жертву найдорожшу за нарід, отсе є знамя, що вже наближає ся зарево народнього визволеня“.

І днесь Тобі, що впав у лютім бою за сьвяті права народу, шле поклін ціла українська земля: нехай вона Тебе прийме так щиро, як щиро Ти послужив свому народови.

А над рештою лагодять суд, що став славний вже по цілому сьвіту — бо імя йому „безсторонний і справедливий вшехпольський суд!“

Їх стодвайцятьсїм запроторено у важку темницю за страшний злочин: люблять вони своє рідне слово більше свого житя. А тому, що поважили ся упімнути ся о своє право... ба ні... поважили ся тільки заговорити своєю рідною бесїдою, посипались на них кулї, поплила річкою кров, забрязчали кайдани...

І вони хоть в тюрмі, хоть сонця може не бачуть, не впали духом, не перестали бороти ся. За желїзними кратами вони ведуть дальше сей важкий бій без віддиху, без втоми, сей бій, що мусить повести до побіди.

Ледви замкнули ся за ними тюремні ворота, а вони зібрали самі поміж собою 40 корон на шкільний фонд імени Олени Січинськоі.

Бо вони, мученики польських шкіл самі найліпше пізнали і знають, яка збруя поведе народ до побіди: Школа і Просьвіта. А що вороги не пускають нас туди, то ми, народ живий, своїми власними силами мусимо собі поставити свої школи!

Отсей новий хрест терпіня українського люду нехай отже стане предтечею воскресної побіди! Нехай ся нова, зелена могила, стане тою скалою, з якої викресаний огень захопить поломіню весь народ, захопить міліони до одної, спільної боротьби.

А як нам тут бороти ся — не треба здасть ся говорити. Гляньте на другі сторінки сего числа часописи, а сї численні оповістки про віча, про сей рух, що не викликуваний нїякою агітацією, сам собою зняв ся з елементарною силою, вкаже путь борби. І коли на вічах попливуть слова болю — тямте: що не словами — а дїлами встане Україна“. Тямте, що не на се сходимо ся на віча, щоб покричати, але на се, аби скріпити духа до дальшої боротьби. І тому, коли згадувати-мете память впавшого Мученика — згадайте і на сих героїв, що брязчать у ляцьких тюрмах кайданами. Пійдіт за приміром Ню Йорку, де в сю неділю за почином о. Н. Підгорецького, по богослуженю народ, що більше, навіть найменчі діти, усї без винятку скинули по одному центови як жертви для жертв... І з центів тих вийшла сума 20.50 дол.....

А також тямте про сю дорогу боротьби яка зовсїм певно веде до побіди, а яку вказали замкнені в тюрмах: про нашу народну школу.

Нехай до сего сьвятого дїла стане весь наш народ, нехай стане кріпко і витревало — а тодї доперва побачить сьвіт, що не даром плила кров наших мучеників, не даром лягали молоді голови у сиру землицю. Тодї доперва встане наша слава і сила і воля.

Польський ювилей.

З великим шумом і питомою, врожденою собі бляґою сьвяткували Поляки так в Европі як і тут, в Злучених Державах 500 лїтний ювилей віднесеня на дни 15 липня 1410-го року побіди під Дубровном (Ґрінвальдом) над тевтонським лицарським орденом.

Не станемо тут говорити про вагу для теперішности зі сьвяткованя сплїснїлих подій. — Побіду під Ґрінвальдом тому сто літ пропили таки самі Поляки. Лиш спорохнавілі народи живуть вічно в минувшинї і що більше, з тої минувшини не вміють витягнути нїяких наук для теперішности.

Польща Ягайлів, така, яка борола ся під Ґрінвальдом, зникла раз на завсїгди і нїяка сила в сьвітї її більше не воскресить. Україна і Литва днесь стали завзятими ворогами колишньої своєї союзницї з перед 500 літ і через викопану самими Поляками протягом столїть пропасть насильств, гнету і неволї днесь не сила вже перекинути злучуючого моста.

Але менче о се. Константуємо тут лиш факт, що з нагоди сьвяткованя сего ювилею польський національний характер: бляґа і брехня показали ся в повнім розцьвітї. Именно всї часописи побіду приписали „polskim rycerzom i krolowi Jagielle“. Тимчасом самі польські історики пишуть недвозначно, що битвою кермував литовсько-руський князь, Витовт, який того дня зміняв кільканайцять коний, яких заїздив на смерть порядкуючи військо, król Jagiello тимчасом, простак неотесаний та навіть неграмотний сховав ся за ковнїр своїх рицержи ну і молив ся... Битву почали Литовцї і вони своїми грудьми здержали перший а тим самим і найстрашнїйший удар закутого в сталь німецького лицарства. По здавленю Литвинів вся вага борби спала на Русинів які майже всї впали у зажертій борбі. І чиж дивниця, що по тім всїм, коли наостатку вдарили польсци рицерже що до тепер дивили ся бездїльно на борбу Литовцїв і Русинів на змучених довгогодинною борбою Нїмцїв, сї мусїли уступити. Але польська бляґерська етика приписує побіду krolovi Jagielle i polskim rycerzom, а про Русинів мовчить, мовби води в рот набрала, хоть в дїйсности, колиб не руські полки, то тодї Поляки разом з своїм анальфабетом королем булиб більше як певно пішли в нїмецькі лика. І хто зна, чи в такім случаю доля нашого народу не булаб краща, як вона випала у „bratnich uściskach. —

Боротьба за право.

По роману *К. Є. Францоза.* — Переклав *Мих. Атаманюк.*

(Дальше)

— Що-ж стало ся? — спитав.

— Я не знаю. мама казала тобі прийти. Ранком був у нас судія Евген і сказав батькови, що скличе віче. Батько закликав тоді маму і сказав:

— Ми не підемо до церкви, перед вічем я хочу тобі сказати, що буду я там говорити.

А нам казав вийти. Ми вийшли і почали підслухувати... Того ми отче ніколу ще не робили... Батько з початку щось говорив матери. Потім вона скрикнула, упала на коліна і почала плакати. — Не роби того, — кричала все. Потім покликала нас мати, поставила на коліна і казала також просити... Ми плакали і просили: не роби того, помилуй нас!

— Отже, ходім скорше, — говорив він.

— Гріх зіставити парохіян без проповіди в такий великий празник... — стиха промовив сьвященик. Та чиж можна було відказати дитині.

Він рішив відложити проповідь.

IX.

По обіді він пішов до Тараса. Від церкви до дому Тараса, було всього десять мінут ходу, та сьвященикови видавала ся та дорога безконечною.

— Дома вже його не застав, тому поспішив на віче, що зібрало ся біля господи.

Ціле село ніби вимерло. Тілько один старик сидів на приспі і грів ся на сонци. На віче пішли всї і дорослі, і жінки і парубки і діти.

Коли отець Лев підійшов ід товпі, Тарас станув уже перед народом.

Тарас був блїдий і понурий, з блискучими очима і піднесеними бровами.

— Господарі, — почав говорити Тарас — поперед усього дякую вам за те, що ви прийшли, і судії за те, що скликав віче. В свому житю я переконав ся, що людям треба дякувати і тоді, коли вони сповнюють свій обовязок навіть. Судія говорив вам, що я зложу звіт з минулого, ні, я буду говорити вам, щоби оправдати будуче. Вислухайте чоловіка, що став нещасливим, тому тільки, що висше всього ставив справедливість. Вислухайте мене безпристрастно, без любови і ненависти.

Слухайте, се моя сповідь!

І я буду говорити про себе і гарне й негарне. Представте собі мужика, у якого вода знесла хату і заляла поле. Що йому робити? Коли він розумний чоловік, то піде горі рікою, щоби віднайти причину нещастя. Так і я вас поведу, щоби показати вам причину, яка унесла моє щастє. Вам добре звісне ціле моє житє. Ви знаєте, що я незаконно роджений, син бідної служниці. Ви знаєте, кілько обид і горя я натерпів ся будучи хлопцем. Та мати моя не дала розвинути ся в мені злобі, і завдяки їй я вірив дуже в те, що весь сьвіт оснований на правді і справедливости. А один страшний випадок цілковито упевнив мене в тім. Я навчив ся зносити горе і страдати за справедливість. Умерла моя мати — і то був страшний удар для мене. Потім прийшов мій батько. Ви знаєте моє поступованє з ним. Ви всї хвалили мене тоді. Коли умер мій батько, я не тішив ся так, як не тішить ся носильщик, коли принесе на місто який тягар. Він вдоволений, що віддав його, та сейчас йому дадуть другий і так з дня на день, з року на рік.

Спробуйте розбити житло звіра в лїсі, він зробить собі його наново; та коли ви загрозите йому, він утіче шукати собі нового місця. Так і я не міг більше жити там, де прийшло ся перенести стілько зневаг від мого пяного батька, і пішов. Випадок привів мене до вашого села. Ви пригадуєте собі, як гарним слугою був я в Зулавцях, не пив, не бив ся, не бігав за дівчатами...

Тарас глубоко зітхнув.

— Не думайте однаково, що я тілько буду хвалити себе. З тих якраз днів пічну себе обвиняти. Я думав тоді о собі, висше всїх моїх заслуг. Я уважав себе лїпшим від усіх, рівних менї. Коли менї не вдало ся переконати кого небудь, щоби покинув пити, я мучив ся.

— Чим Тарас Бараболя після того лїпший від других? — думав я, — коли і того він не може зробити.

То саме було, коли я бачив, що хтось погано робить. Я старав ся показати йому, і нераз і сам брав ся за його роботу та доводив до кінця. Коли-ж однак я не міг осягнути своєї цїли, я знову уважав себе винуватим, а все після тої високої міри.

— Не оклевечуй себе! — роздав ся голос із товпи, — не називай високою думкою о собі того, що є найкращим добром.

Ті слова промовив отець Лев. В глубокім зворушеню він слухав мови Тараса. Він бачив зі всїх найяснїйше, на що рішив ся той чоловік. Йому пригадало ся ціле житє Тараса, з тої хвилї, коли він стрінув його при в'їздї в Зулавцї до послїдної розмови; він до сеї хвилї ще чув той страшний крик, що рознїс ся нічю... Так, все те так і повинно було скласти ся...

Та він не міг спокійно знести, коли той чоловік понижав себе перед другими, які не розуміли і сотної части його великої душі. І тому він перебив його.

Тарас усьміхнув ся на його слова і спокійно відповів:

— Ти помиляєш ся, отче. Одинокий чоловік, якому я відкрив душу, то мій земляк, пан Броза у Відни. І він омилив ся так само, як і ти. І він казав: Тарасе, ти кладеш свою душу за своїх приятелів, і тому ти рідкий чоловік, справдїшний християнин. Даруйте, що я говорю о собі такі слова, умираючому простима така сьмілість. Я знаю, що я віддав ся високій оцїнцї самого себе. Тепер ви побачили мене і з гарної і негарної сторони і тому ви повинні зрозуміти. що почував я тоді, коли попав в ваше село. Моя висока оцінка себе, не позволяла сьміяти ся з вас, і я докладав всїх сил, щоби боронитись з окружаючим мене злом.

Дванайцять літ прожив я у вашому селї. Скажіть менї але так, по совісти, чи мало приніс я вам полекші? Не завдяки менї уведено нові плуги, пороблено кошари для худоби, на лїпше змінена ваша одежа і ви лїпше стали віджнвляти ся? Не віднїс я численних успіхів. Чи-ж не моя одного заслуга в тім... моя одного... безперечно...

Товпа захитала ся. Кілька мінут була повна мовчанка. Потім, ніби гілля, що заколихало ся від вітру шумить на всякий лад, почуло ся із товпи:

— Так, Тарасе, то твоя заслуга.

А із загального шуму почали взносити ся і відділні голоси.

— Правда! — кричав один старик. — Вісїм літ тому назад Тарас зробив першу кошару і з тих час у нас у двоє більше молока.

— Він впровадив нові плуги! — промовив коваль.

— Завдяки йому, ви почали їсти мясо, — кричав мясний Василь.

— Хай живе Тарас! — закричала знов товпа.

Тарас стояв прибитий. Він тяжко віддихав і сльози котили ся йому по схудлих щоках. Він закричав таким проймаючо-жалісним голосом, що дрож пробігла по всіх присутних.

— Не обиджайте мене хвальбами! За хвилю будете мене проклинати. Адже-ж я заподіяв вам тільки горе і заслужив проклятя...

Все стихло. Тільки слова фрейтра Костя різко роздали ся із товпи.

— Так, ти заслужив проклятя... Ти підійшов дів чину, ти добив ся почестий, гарно устроїв свої діла.

Товпа розлючена закричала.

— Проч, нікчемнику! — почуло ся зі всїх сторін.

Прихильних Тарасови шість добре узброєних людий, почали протискати ся до него через товпу, щоби відімстити ся за наругу. А був то Грицько Поменко і син, Савка і Омелько, Василь Соклевич і Лазорко. Фрейтар встиг утїчи до господи, а мужики вслід кричали такі грізні слова, що йому стало тяжко на серци

— Як сьмієш ти нікчемнику не з пошаною відносити ся до нашого віча? Як сьмієш ти обиджати того чоловіка? Ти і пальця його не вартий!

В господї без памяти лежала Анниця. Коли прочуняла і побачила Костя, вона закричала:

— Проч білий мундїр!

Та потім скочила і кинула ся до него.

— Посади його в тюрму, прошу тебе, іди скорше щоби він не міг...

Всї думали, що вона з ума зійшла.

А Тарас на вічу продовжав свою мову дальше.

— Тепер скажу вам то найстрашнїйше, що заставить вас проклинати моє імя, — говорив він. — Я думаю, що все на сьвіті полягає на справедливости. Кождий чоловік має на собі певні обовязки, які він повинен сповнити, а враз з тим має права, яких ніхто не сьміє йому нарушувати. Оті права дають чоловікови сили зносити житєві тягарі, які наложив на него високий судія. Господь Бог дав кождому свій хрест, і ніхто не повинен звалювати його на своїх другів. А хто нарушить той порядок, грішить проти справедливости, яка одинока повинна панувати на всїй земли Щоби той порядок охороняти, Господь Бог розділив землю на цїсарства і кождому народови дав свого цїсаря.

Невпинно слідити за нарушенєм права і карати тих, що нарушують, — тяженький се обовязок, за те Бог дав цїсареви могучу власть. Та що й не казати, у цїсаря, як і в найбіднїйшого чоловіка, лиш два уха і двоє очий. Тому він розділив цїсарство на краї і повіти, в кождім із них дав чоловіка, який повинен бути судією, з ними він поділив ся частию свого тягару, частию свого права. То — цїсарські слуги. Вони так само поділили ся частию свого тягару, частию своєї власти із громадськими судіями. Громадські суди набрали вже кількох господарів, даючи їм деякі права і силу власти.

Ось так повстала та прекрасна справедлива драбинка, що злучує нас грішних з Господом Богом. Лучшої видумати було й не мож. Завдяки їй, закон охороняє однаково права царя і пастуха.

Той закон повинні-би охороняти всї, кому дана власть від Бога і цїсаря. Кождий чоловік повинен числити на охорону закона, і у всїх випадках нарушеня його права повинен тілько заявити про се тим, що покликані наглядати за правом.

Так думав і я перше, так думаю і тепер. Ви зрозумієте тепер як дуже менї ненависний був ваш самосуд. Я постарав ся його знести і то менї вдало ся.

В день мого весіля я вінчав ся не тілько з Анницею, але і з цїлим селом; і тоді покляв ся я собі, що всїма силами постараю ся навчити вас сповняти волю Бога. До того треба було добити ся власти.

Мене вибрали старшиною і я старав ся всїма силами, щоби того добити ся.

В той час приїхав новий управитель. Ви всї від разу не бачивши ще нічого, віднесли ся до него погано.

Я не міг так відносити ся і доки його бажаня були справедливі, я охороняв його. І я мав успіх між многими. Один Степан відвернув ся від мене; і то цїлком зрозуміле: старі погляди стрінули ся з новими.

По смерти Степана ви вибрали мене судією.

І зараз по тім я зрозумів, що Ґаїк падлюка. але то для мене було байдужним. В краю, де сповняють ся закони, він не міг бути страшним.

Тому я йому не грозив і тим більше...

Тарас замовк на хвилю, потім з трудом почав далї.

— Я повинен вам сказати се, чого ще ви не знали. Будьте обурені на мене. ви оправдані в тім, що я зробив є частка причини того, що вас ограбили. Я впевняв Ґаїка, що ми ніколи не допустимо ся насильства, навіть і против насильства. І то додало йому сили.

В товпі рознїс ся шум обуреня і злоби. Та в скорі всьо втихло.

— Гнївайте ся, але я був оправданий. І я здержав вас від насильства навіть тоді, коли він його поповнив. Я все старав ся недопустити до нарушеня закона, щоби ми могли правно числити на охорону закона.

Повітовий суд відказав нам в нашім праві. Мене то вразило. Бо коли закон не поміг, то значить ся, я оказав ся підлим. Я — чесний, миролюбивий, судія, — підлий. То було спонукою, що я тоді при горбатім старику впав без памяти.

Опісля, коли я опамятав ся, мою душу наповнила розпука, якесь то чувство безвихідности. Та в скорі я представив собі, що ще не всьо скінчено. Як окружні судії поступили собі незаконно. то біду ще можна направити; адже-ж чудесна драбинка веде дальше. Я подав жалобу до висшого суду і ждав рішеня. Та попередної віри уже не було у мене. Мою душу огорнула журба. Скоро мене потягнуло у лїс в гори і там я всьо зрозумів.

Повітовий суд відказав менї як я і сам знав. Та мене вже не огортало розчарованє.

Та вжеж таки я постановив послїдний раз спитати адвоката. І він припадково в розмові зі мною згадав про цїсаря.

Я ожив. Цїсар... думав я радісно, — так цїсар се перший, що сповняє волю Божу. Хтож, як не він мене зрозуміє? Я пішов до цїсаря і не зважаючи на всякі перепони, добив ся таки, що з ним говорив.

По розмові з ним я зрозумів, що прийшов надармо. Наш цїсар — добрий чоловік. Він любить займати ся ткацкими роботами і слабий здоровлєм. Він розпитував мене о штанах, а забув питати о ділї, з яким я прийшов до него. Не буду його осуджувати. Коли повернув до дому, я вже знав, що менї робити. О тім, що дістану відказ я не сумнївав ся, но але таки треба було заждати відказу. Я рішив ждати і поки що, чекаючи я перейшов лїс, місцевости...

Та сеї ночи дістав я його, той відказ. Не грубі слова відказа, — які писав якийсь писарина в імени цїсаря, — заставили мене увести в житє моє рішенє. Ні! тут важна тільки відмова.

Колиб цїсар написав менї навіть власноручно і то що найкращі слова і прислав хрест за чесну службу а не сповнив моєї просьби, то і тоді не довелоби до нічого.

Коли Тарас се говорив, Сава, Омелько, Василь і Лазорко приближили ся до него і окружили його. Він був блїдий і схвильований. Омелько плачучи подав свому господареви оружє.

— То ще за рано, — сказав тихо Тарас. Потім спер ся на оружє і продовжав:

— Тепер слухайте мене, слухайте всї і передавайте мої слова із хатини в хатину, з села до села по всїй тїй нещаснїй сторонї, де страдає народ, де нема справедливости. Нас ограбували, нас очорнили. Все, що можна було зробити законною дорогою, ми зробили.

Грабитель володіє нашим маєтком, злочинець гуляє на свободі.

Хто говорить правду — погибає, царить одна неправда. Що ж то таке?

Не вже-ж несправедливість руководить всїм на земли? Не вже-ж та дивна драбинка не доходить до неба?

Ні, ні і ще раз ні! Всюди царить справадливість, тілько у нас нарушено волю Бога. Якже-ж охоронити справедливість? Там, в лїсних дебрах і горах, куди не доходить охорона закона, там кождий чоловік сам охоронить себе. Ось то і тут лишаєть ся робити. Як право обернемо в безправє, то треба сими здобувати свої права. Слухайте: так, як цїсар не сповнив свій обовязок що до мене, так я освободжую себе від всяких обовязків зглядом него. Від тепер у всїм буду слухати ся не закона а совісти. Я не послухаю його осторог і буду обороняти ся від його жовнїрів. Його урядники так само не по закону йдуть, і я буду нівечити їх власть, а як удасть ся то і їх самих. Все і всюди до послїдного віддиху...

І так, обявляю в імя Бога і справедливости, що я, Тарас Бараболя виповідаю австрійським властям війну, війну і ще раз війну!

Грімким криком товпа приняла ті слова.

— По друге, я заставлю управителя віддати вам землю, нагородити шкоду.

Що більше! Щоби від нині справедливість нїгде не терпіла, я буду судією і мстителем, перед котрим дрожати муть злі а будуть довіряти добрі. Так, як у несправедливих є сила, так і менї її потрібно. Та на гірських верхівях, в дебрах, де ще не була людська нога, там розверну я свій прапор, під який іти може кождий, хто хоче служити істинї.

Оттуда піду я і звідти верну ся, коли сповню свій обовязок.

— Гайдамака!... — закричала товпа.

— О Боже! В таку хвилю ви обижаєте мене! — з болем скрикнув — Тарас. Хибаж гайдамака — розбійник? Я-ж буду чесним мстителем, оборонцем обиджених і угнетених, я виступати му проти всїх нечесних, розуміє ся, проти розбійників. За тиждень, в день Великодний, я розверну свій прапор. До мене може іти кождий з зажаленєм на несправедливість, або, щоби до нас пристати. Він може довідати ся де я, від кождого чесного пастуха, або стрільця. Та хай він добре розважить свій поступок скорше, заким прийде до нас. Не веселе буде житє у нас. а повне трівоги і пожертвованя. Не буде в нас здобичі, бо я

власноручно застрілю того, хто дїткнеть ся чужого добра!

Скажіть то всїм. Скажіть іще, що Тарас зложить оруже тодї тілько, коли справедливість і порядок запанують в тій нещасній угнетеній сторонї. Менї самому не страшно. Бо коли я і паду жертвою, то з гідностію піду в тюрму, як побідитель.

А тепер... пращайте... будьте щасливі. Займіть ся моєю жінкою, дїтьми... бажаю вам лїпшої долї, чим та, що менї дістанеть ся.

(Дальше буде).

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенїя

проти менаджера „Свободи" Кон. Кирчова і її редактора Ант. Цурковського.

(Конець)

Покликано і по правилу заприсяжено Анну Здравітську яко сьвідка відводового; вона зізнавала як слїдує:

Допитує п. Ґарван:

Пит.: Панї Здравітська де ви мешкаєте? Відп.: В Мейфільд.

Пит.: Чи ви єсьте вдовою? Відп.: Нї.

Пит.: То ви маєте мужа? Відп.: Так.

Пит.: Чи Марія Криніцька породила у вас дитину? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви були при нїй акушеркою?

Пит.: Протестую, бо се є невластиве відводове доказуванє.

П. Ґарван: Се лише вступ.

П. Сніткін: Нї, се головна часть.

Судія: Питанє допускаю.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Відп.: При кім я була акушеркою? Я ходила за акушеркою.

Пит.: Що? Відп.: Я ходила за акушеркою.

Пит.: Чи ви там були, як дитина прийшла на сьвіт? Відп.: Так.

Пит.: А коли народила ся дитина?

П. Сніткін: Протестую, бо се питанє невластиве, невідповідне, не до річи і тому, бо се не є властиве відводове поступованє.

Судія: Коли відповідь не буде мати звязи з дальшим ходом допитуваня, то я скажу се счеркнути. П. Ґарван каже, що се вступ до відводового поступованя. Як воно покажеть ся інакше, то я скажу счеркнути питанє.

Відп.: 4, червня.

П. Коли перед народженєм дитини була у вас Марія Криніцька?

П. Сніткін: Протестую, бо се питанє є невідповідне, невластиве і недорічи.

П. Ґарван: Я зараз вам покажу, що питанє є вмістне. Як питанє буде невластиве, то воно счеркнеть ся з протоколу. Коли не буде мати звязи з дальшим допитуванєм, то воно чейже не може пошкодити обжалованим.

Судія: Протест ухиляю.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Відп.: Вона мешкала у мене тиждень перед народженєм дитини, а коли дитина народилась, то вона лишилась також тиждень.

Пит.: Чи перед народженєм дитини говорили ви з Марією Криніцькою про те, хто був батьком дитини? Відповіджте лиш: так або нї. Відп.: Андрей Криніцький.. не Кринітський.

П. Сніткін: Я вношу, щоби сю відповідь счеркнути з протоколу.

Пит.: Відповіджте лиш так або нї. Чи ви говорили що з нею? Відп.: Так.

Пит.: Тепер прошу відповісти на таке питанє: Чи перед народженєм дитини вона говорила вам, від кого дитина походила?

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно є невідповідне, невмістне і не до річи. Се лише поголоска, яка може відносити ся до обжалованих; се не є властиве відводове поступованє.

П. Ґарван: Прошу тепер мене послухати Сьвітлий Суде. Марія Криніцька зізнала, що її дитина походила від Андрея Преташа; се є в протоколї. Потім оборонець доказував, що після народженя дитини і після оголошеня сеї статї вона підписала заприсягле зізнанє, що Арсеній, а не Преташ, був батьком дитини. Тепер я хочу показати, що перед напечатанєм очерненя і перед зложенєм заприсяглого зізнаня вона говорила так само, як говорила тут під присягою, іменно, що дитина походила від Андрея Преташа; тут покличусь на розправу, яка відбувала ся в своїм часї в Ню Йорку а якої предметом була послїдна воля і тестамент неб. Едварда Д. Гездре. (Читає.)

П. Ґарван: Я не хочу стояти за-надто при своїм, но з другої сторони моїм обовязком є предложити докази і авторитет, на котрім я опираюсь, а Сьвітлий Суд нехай рішає, чи се належить до відводового поступованя, я спускаюсь на осуд Сьвітлого Суду.

Судія: Се не є властиве відводове поступованє.

П. Ґарван: Як я сказав, я на се не налягаю, лише приййму, як Сьвітлий Суд рішить.

Судія: Я узглядню протест проти сего питаня.

П. Ґарван: Я скінчив.

П. Сніткін: Я резиґную з допитуваня сего сьвідка.

Покликано і по правилу заприсяжено Алексея Богуславського яко сьвідка відводового; він зізнавав через урядового товмача Бернгарда, як слїдує:

Допитує п. Ґарван.

Пит.: Чи ви знаєте Чалого? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили коли з ним про зносини або радше мнимі зносини між о. Арсенїєм а Марією Криніцькою?

П. Сніткін: Так чи нї.

Пит.: Чи ви коли говорили йому, що ви про всьо знаєте?

П. Сніткін; Протестую проти сего питаня тому, бо воно невідповідне, невластиве і невмістне. Се, про що питаєть ся прокуратор, становить річ побічну і він повинен вдоволятись такою відповідею, яку сей сьвідок дає.

П. Ґарван: Я хочу допитувати його що до сеї статї. Обжаловані спускались на сю статю і в нїй є написано так: „На се є много сьвідків навіть між цареславним духовеньством" і я сказав Чалому сказати тих сьвідків по імени.

Судія: Так, рішенє чи сї обжаловані поміщали статю в добрій вірі, належить до осуду лави обжалованих і я допускаю питанє. — Застереженє.

Відп.: Нї.

П. Ґарван: Я скінчив.

Допитує п. Сніткін:

Пит.: Де ви мешкаєте, отче Алекеєю Богуславський? Відп.: В Скрентон, Па.

Пит.: Чи ви знаєте сего чоловіка? (Вказує на Мітрофона Білущенка.) Відп.: Так, знаю.

Пит.: Як довго ви його знаєте? Відп.: Майже рік.

Пит.: Чи ви знали, де він мешкав? Відп.: Я не знаю, де він мешкає тепер.

Пит.: Де він мешкав, як ви знали його в Пенсильвенії? Відп.: В Мейфільд.

Пит.: Чи ви говорили коли до Білущенка перед або по оголошеню статї, що ви все знали про Марію і Арсенїя? Відп.: Нї.

Пит.: Як довго знаєте ви Арсенїя? Відп.: Я знаю його зі старого краю.

Пит.: Чи ви знаєте про що тут ведеть ся розправа? Відп.: Так, знаю.

Пит.: Хто спровадив вас тут на сьвідка? Відп.: Мене закликано.

Пит.: Коли? Відп.: В пятницю.!

Пит.: Нї, днесь є пятниця.

Пит.: Коли приїхали ви до Ню-Йорку? Відп.: В середу.

Пит.: Чи ви приїхали сюди перед чи на розпочатю розправи? Відп.: Я приїхав в середу.

Судія: В середу, сего тижня? Відп.: Так, сего тижня.

Судія: Отже се є відповідь на ваше питанє.

П. Сніткін: Чи ви не хочете сказати послїднього тижня? Відп.: Нї, нї.

Судія: Кілько днїв ви єсьте в Ню Йорку? Днесь є третий день.

Пит.: Чи ви говорили з Арсенїєм про те, що ви мали тут зізнавати? Відп.: Нї.

Пит.: Чи вони говорили вам, по-що ви сюди мали приїхати? Відп.: Мене покликав заряд.

Пит.: Який заряд? Відп.: Хотовицький.

Пит.: Хотовицький? Отець Хотовицький, чи ви маєте того на мислі? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знали, в якій цїли ви сюди приїжджаєте? Відп.: Нї.

Пит.: І ви не знали аж до нинїшного дня, яких зізнань будуть від вас жадати, анї які питаня будуть вам ставити? Відп.: Зовсїм нї.

Пит.: Чи вам не казали, що Чалий зізнавав, що він говорив про Марію і Арсенїя до многих сьвящеників, та що ви були одним з них? Відп.: Менї се казали.

Пит.: Хто вам се казав? Відп.: Менї казали таки тут.

Пит.: Хто вам се говорив; Деляней чи Арсеній чи Кілро, чи хто? Чи се говорив вам той пан Кілрое (вказує на него), який є адвокатом в цивільнім процесї? Відп.: Менї говорив про се Деляней.

Пит.: То отсей пан вам говорив (вказує на п. Делянея) щоби не було помилки. Відп.: Нї.

Пит.: Но се є прецїнь п. Деляней. Відп.: Нї, я зовсїм не говорю по анґлійськи.

Пит.: Прошу подивити ся на него. Я не казав вам до него говорити. я хочу, щоб ви на него подивились. Чи ви маєте на думцї Делянея? Відп.: Я знаю Делянея.

Пит.: Чи то сей пан, котрого ви маєте на мисли, а котрий казав вам, що Чалий про вас зізнавав? Відп.: Чи то Деляней говорив се менї.

Відп.: Ви власне так сказали, а я вас питаю. Відп.: Я казав, що мене закликав сюди Хотовицький.

Пит.: Чи ви розуміли питанє, яке поставив вам товмач, а яке стреміло до сего, щоби ви сказали, хто вам говорив про се зізнанє, що його складав Чалий, а в котрім то зізнаню він згадував і ваше імя? Відп.: Яке зізнанє складав Чалий, я про се нїчого не знаю. О. Хотовицький казав менї, що мене тут треба і я приїхав.

П. Сніткін: Більше не питаюсь, я скінчив.

Покликано і по правилу заприсяжено Леонтія Гладишевськово яко сьвідка відводового; він зізнавав через урядового товмача Бернгарда, як слїдує:

Допитує п. Ґарван:

Пит.: Де ви мешкаєте? Відп.: В Сімпсон.

Пит.: Чи ви знаєте Чалого? Відп.: Нї, я не знаю Чалого; я знаю Гаврюченка

Пит.: Ну, то все одно. Чи ви говорили з ним про мнимі зносини між отцем Арсенїєм а Марією Криніцькою?

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно невідповідне, невмісне і не до річи; се не властиве відводове поступованє. Протест ухилений. — Застереженє.

Відп.: Нї, я нїчого з ним не говорив.

П. Ґарван: Тепер ви його допитуйте.

Допитує п. Сніткін:

Пит.: Яке ваше імя? Відп.: Леонтій Гладишевский.

Пит.: Де ви мешкаєте? Відп.: В Сімпсон.

Пит.: Чи ви єсьте сьвящеником в Сімпсон? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви мешкаєте близько цминтаря? Відп.: Близько церкви.

Пит.: Як далеко мешкаєте ви від цминтаря, якого благословенє відбулось в липни, 1906 р.? Відп.: Се не далеко; яких 10 мінут ходу.

Пит.: Чи ви бачили Марію на цминтари в часї благословеня?

П. Ґарван: Протестую проти сего питаня, бо воно йде за далеко і отвирає на ново розправу.

П. Сніткін: Я можу обмежатись сим, що ви хочете.

П. Ґарван: Так, ви єсьте обмежені. Я не хочу повтаряти знов цїлої розправи. В відводовім поступованю я питав ся, чи він говорив де-що. Се цілком не відносить ся до його віродостойности, а оборонець хоче зробити його сьвідком що до головних фактів сеї справи.

П. Сніткін: Коли се правда, то мене обмежують лише його відповіди.

П. Ґарван: Коли Сьвітлий Суд думає, що се кине деякє сьвітло на справу, то я цофну протест.

П. Сніткін: Цофаю питанє.

Судія: Питанє було: „чи вона була на цминтари?"

П. Ґарван: Коли оборонець гадає, що се має яку цїль, то я цофаю протест. Менї здаєть ся, що се продовжить лише розправу.

П. Сніткін: Може й воно правда, отже цофаю питанє.

Пит.: Як довго знаєте ви Марію Криніцьку? Відп.: Я знаю її яких два роки.

Пит.: Чи ви були там сьвящеником тодї, як відбувалось благословенє? Відп.: Так.

П. Сніткін: Хто казав вам приїздити сюди на сьвідка? Відп.: Отець Хотовицький.

Пит.: Як довго ви вже єсьте в Ню-Йорку яко сьвідок для сеї розправи? Відп.: Три днї.

Пит.: Коли ви тут приїхали? Відп.: В середу.

Пит.: Чи ви не були тут минувшого тижня? Відп.: Нї.

Пит.: Чи ви говорили де що з Арсенїєм про сю справу? Відп.: Нї.

Пит.: Чи ви взагалї з нїким не говорили перед тим, як вас покликано на сьвідка? Відп. Нї.

Пит.: Значить, вас покликано тут на сьвідка і ви зовсїм не знали, про що вас будуть питатись. Відп.: Я навіть не знав, що я мав бути сьвідком.

Пит.: То по що ви сюди приїхали? Відп.: Бо мене покликали; менї казали приїздити.

Пит.: А чи знаєте, о що йде цїла розправа? Відп.: Нї, я не знаю.

П. Сніткін: Я скінчив.

П. Ґарван: Доходженє скінчене.

П. Сніткін: Оборонець скінчив і поновляє внесок, який був поставлений по доказовім поступованю, щоби Сьвітлий Суд не піддавав навіть сеї справи під осуд присяглих лише поручив їм увільнити обжалованих тому, бо розправа не доказала їм вини.

Внесок не принятий. — Застереженє.

Судія: Як довго тревати-ме, п. Сніткін, ваша промова?

П. Сніткін: Коли можливо скінчити розправу сегодня, то я готовий сейчас говорити.

Судія: Як довго ви будете говорити?

П. Сніткін: Я гадаю, що буду говорити більше як годину.

Судія: А ви п. Ґарван?

П. Ґарван: Також годину. Я не гадаю, що розправа може скінчити ся днесь. Ми можемо знайти час на другий тиждень іменно в вівторок і тодї піде справа під осуд присяглих.

Судія: В понедїлок я буду занятий і второк рано буде можна посьвятити на промови оборонця та прокуратора як також на мої інструкції лаві присяглих; я гадаю, що вівторок в полудне справа буде закінчена.

П. Ґарван: Отже ві второк піде справа під осуд присяглих.

Судія: Панове судії присяглі розправа буде тепер відложена аж до втірка, до 10½ год. перед полуднем. В тім часї прошу не говорити про сю справу анї між собою анї з ким не будь иншим і не приходїть до якогось висновку зглядом неї, доки остаточно не предложить вам її Суд під ваш осуд.

(Відтак відрочив Судія дальшу розправу аж до втірка, до 19 січня 1909 р. до 10½ год. перед полуднем).

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет Р. Н. С. за місяць Червень 1910.

Виплачено запомоги на суму	$11.000.00
Платня головних урядників за Червень	190.00
Адміністрація Союза за Червень	87.86
F116 Весь розхід виносить	$11,277.86

Розмет платить 12,262 членів на цїле посмертне кождий по 86 цнт.) і 1734 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Член на цїле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

Дм. Капітула, гол. предсід.

„SWOBODA“

(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN, Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешканя:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ. editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяцїв $2.00
до стар. краю на 12 місяцїв $2.00
в Америцї на 6 місяцїв $1.00

Оплачувати ґазету треба всеїда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисї, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на одній сторонї картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Похорон Адама Коцка.

За „Дїлом".

Гідно відпровадили упавшого борця, що голову свою поклав за справу українського університету, на вічний відпочинок. Кільканайцять тисяч народу зійшло ся віддати йому останню прислугу, товаришити в останній дорозї. І поховали його на виднім місци, при самім входї кладовища, там де лежать найвизначнїйші мужі. Навіть шовіністичний маґістрат міста Львова схилив голову перед маєстатом смерти за народню справу і позволив вибрати довільне місце на вічний відпочинок для пок. Коцка.

Вже перед 2 год. по пол. почали напливати на місце похорону непроглядні товпи народу. Порядок робив комітет під проводом д-ра Вол. Бачинського. І треба признати, що мимо такої маси народу весь час був просто взірцевий порядок, військо і полїція стояли тільки з далека, „готові на всякий випадок", і провокували почуваня руської публики неприличним поведенєм. Було також власне ратункове поготівлє „Народної Лїчницї" під проводом директора д-ра Евгена Озаркевича.

На похорон прибули отсї посли:

Романчук, Кость Левицький, о. Фолис, о. Онишкевич, Петрушевич, Петрицький, Стахура, Бачинський, Лагодинський, Трильовський, Дністрянський, Остапчук, о. Войнаровський, Стефаник, Евген Левицький, Кивелюк, Пігуляк, Семака.

З польських послів прибув пос. Брайтер.

З професорів університету бачено проф. Грушевського і проф. Студинського.

Делєґації уставили ся в походї в такім порядку: Студенти університету, урядники „Днїстра", „Жіноча Громада", ґімназисти, тов. „Воля", делєґація з Болехова, делєґація академічної молодїжи з Чернівців, „Зоря", „Сила", селянські делєґації з богатьох сторін краю.

„Січи" прибули зі Львова, Коломиї, Долини, Пацикова, Ілїнців, Ланів, Новоселиць, Гаїв, Коцурова, Горбачів, Волкова, Жукова, Девятник.

Соколи зі Львова, Перемишля, Стрия, Рогатина, Клепарова.

Вінців було коло 40, — між иншими отсї: 1) Дорогому Братанкови. 2) Найдорожшому синови і братови — родина. 3) Борцеви за рідний університет — українські студентки. 4) Найлїпшому членови — Академічна Громада. 5) Наукове Тов. ім. Шевченка — незабутньому борцеви. 6) Мученикови за рідну справу — Читальня „Просьвіти" з Личакова. 7) Від тов. політ. „Основа". 8) Жертві за український університет — Народний комітет. 9) Неустрашимому другови — Сокіл. 10 Народньому борцеви — Медична громада. 11) Вірні наслїдники славному провідникови. 12) „Січ" найкращому синови України. 13) Товариші абітурієнти з 1905. р. — найдорожшому Адамови. 14) Тов. „Сила" — борцеви за рідну школу. 15) Тому, що поляг за рідну школу — Жіночий Кружок Р. Т. П. 16) Селяни з Яблонова. 17) За Тобою вся Вкраїна плаче — тов. „Жіноча Громада". 18) Жертві боротьби за український університет — „Укр. Студ. Союз". 19) Героєви мученикови — українські богослови. 20) Учителеви пожертвованя за народню справу — ученики українських ґімназий. 21) Мученикови за науку, правду, віру і любов — тов. боєві з 1907 р. 22) Жертві за український університет — Днїстровики. 23) Борцеви за народні права — рогатинська орґанїзація. 24) Укр. тов-а — борцеви за народні права. 25) Полягшому борцеви за народню справу — читальня „Просьвіти" Знесінє. 26) Отъ Белоруса Мацєя Крапывы для сына братнього народу. 27) Дорогому Товаришеви борцеви за права. 28) Коханому Голові — драматична комісія У. С. С. 29) Черновецька українська молодїж — борцеви за укр. університет. 30) Борцеви за народні права — Комарянцї.

Почав ся похоронний обряд зараз по годинї 3. по пол. при уливнім дощи — неначе-б сама Мати-Природа заплакала ревними сльозами над житєм, насильно скошеним у самім розцьвітї.

До похоронної відправи стануло коло 30 сьвященників в церковних ризах (всїх сьвященників було над 40; сьвященників москвофілів зовсїм не було). Похоронний обряд справляв о. крил. Іван Чапельський в асистенції о. крил. пос. Войнаровського і о. шамбеляна д-ра Юрика. Сьпівав хор академиків.

По відправі в каплицї промовив іменем „Академічної Громади" студ. Білик. Опісля хор відсьпівав революційний похоронний марш „Ви жертвою в бою завзятім лягли" і похід рушив на кладовище.

Домовину несли на своїх плечах студенти, „Січовики" і „Соколи". Могилу окружили товариші Покійного.

По скінченю відправи над могилою почали ся промови.

Перший виголосив похоронну проповідь о. Михайло Сьвітенький, парох Ладичина, — на тему народного воскресеня, бо „не могилу закривати зібрали ся ми, а відкривати український університет".

По нїм промовив голова українсько-руського клюбу д-р Кость Левицький отсими словами:

„Сумна Громадо! І знов нова розрита могила, а ти клониш голову при отсїм тихім гробі, де спочине молоде козацьке серце, цьвіт народа — скошений передвчасно у борбі за право культури українсько-руського народа!...

В тяжких хвилях народного лихолїтя не тратити надії; бути живим і нести перед народом луч самосьвідомости поступу і загального добра, — отсе заповіт відродженя народного!

Уміти і терпіти і принести жертву найдорожшу за нарід, отсе знамя, що наближаєсь заресво визволеня народного!

Не упадати під хрестом терпіня, але знов вставати і нести клич працї за волю народа, отсе животворний похід у борбі за правду народню!

У тім походї віковім є наш українсько-руський нарід, що нераз упадав в тяжкім лихолїтю, але завсе вставав у борбі за своє єствованє, та ніс жертву по жертві — як міг і розумів.

Та ось тепер наша молодїж принесла нову жертву в державі конституційній та в борбі за право свого університету, не забором ідучи, аби добро другого народа для себе загарбати, але добиваючись свого питомого права! Добутє своєї сьвятинї науки — стало у нас кличем всенародним від найвисшого достойника до найменшого зарібника. За сим кличем стане і мусить станути до борби весь наш народ!

Та коли весь нарід наш стане до боротьби одноцїльно і карно, розважно і витревало, тодї встане наша правда і спла і воля!

А отсей новий хрест терпіня най стане нам предтечою воскресної побіди українсько-руського народа!

Тобі молодий козаче віддає українсько-руський нарід свою прощу: най рідна земля прийме тебе так щиро як ти хотів послужити народови сеї землї! І наша земля рече: будь жив народе!"

Далї промовляли: пос. Єротей Пігуляк від буковинських послів, проф. Михайло Грушевський, п-і Константина Малицька від руського жіноцтва, студ. Лисяк від „Укр. Студ. Союза", пос. Остапчук від укр. соц.-дем. партії, пос. д-р К. Трильовський від радикальних послів і „Січий", селянин Прибила з Романова, бобрецького повіту, п. Осип Назарук від радикальної партії, д-р Л. Цеґельський від „Сокола".

Коли скінчили ся промови, було вже по 6. год. Залунало „Вічная память" і ридання родини. Потім „Ви жертвою в бою завзятім лягли" і „Ще не вмерла Україна". Через хмари продерли ся проміні сонця, немов на привіт сьвіжій могилї і тому, що спочив у нїй по боротьбі за народню справу.

Публика розійшла ся спокійно, ґрупами, домів, не даючи „оружній силї" нагоди виступити проти домашнього ворога.

Матір пок. Коцка з двома синами і дочкою запрошено на „Руську Бесїду", де їм зложено кондолєнції від імени україн. товариств.

Дещо про наших „калакунів".

Не знаю, чи хто чув що з вас про т. зв. „калакунів"? Се цікава собі порода на американській земли! А варталоб запізнати ся з ними.

Такий „калакунь" — се не аби яка собі велика і „мудра риба". Та варто розказати дещо про них.

„Калакунь" в старому краю виховуєть ся звичайно в двірськім хліві, пасе свинї у сьвященика, часом панунци вичистить в кухни черевички і так живе щасливо, як в Бога за дверима. Бувби цїлком щасливий, якби не стрінули його дві пригоди. Инколи вдасть ся щось „бухнути", тодї зробить собі вакацї в „Івановій хатї". Частїйше трафляєть ся друга річ. Він стаєть ся скрайним неробою, його проганяютв з кождого хліва і довелоби ся загинути в старім краю, як рудій миші з голоду або в „Івановій хатї".

Та на се є також рада. Батько продає послїдну свитину, задовжує послїдну грядку, витисне з Мошка або Йоська трохи центів і висилає свою „потїху-калакуня" до Америки по щастє і доляри".

Сей послїдний пакує у вязанку холошнї, натягає ходакп і манджає в сьвіт. Приїжджає над море і сїдає на корабель.

На кораблп їсть і пє бо дають повний цебрик смердячої риби і крабів достогенько правдивий рай! Та одно лише лихо: майже кождий мусить перебути т. зв. морську слабість. Підчас тої слабости вилїзе такий „калакунь" на поклад, зіпре ся на поруче і зачинає „ригати". Виригав капусту й мандибурку, яку ще з'їв у своїх Теребихвостах, відтак смердячу рибу і краби з корабля, на конець, що найдивнїйше виригає і свій дурний розум. Голова зробить ся порожна і велика, як та макітра. Припливає до Ню-Йорку. Зі сьвіжого морського воздуха напомповуєсь голова „новим рсзумом". Забула і про „мандибурку і свої Теребихвости, і смердячу рибу". Ба наконець забула і... про Бога, який після гадки „мудрої" голови лишив ся за океаном у славетних Теребихвостах. Приходить ще одна колізія. До „мудрої" голови не пасують у вязанцї холошнї і ходаки з новенькими вочкуриками на ногах. Щож тодї робить мудра голова „калакуня"?

Приїзджає до Ню-Йорку. Там йде до дрантивенького „штору" купує собі нові портки, нові лякерки і гайда на „Бродвей". Старі ходаки і холошнї, які заваджають у „фрі контрі" пускає в пристани у море; вони пливуть до тої вітчини, де живе ще Бог і рідний, старенький батько або мати вклякають перед образом Пречистої, складають руки і просять у Всевишнього щастя й долї для свойого сина „калакуня" за океаном.

В Ню-Йорку на „бомівцї" по „обстесах" розум „калакуня" набирає чимраз більшої „потенції". „Мудра голова" цїлком забула, що вона викидала в своїх Теребихвостах гній з під безрог і її видаєть ся, що наколи вона не була в старому краю що найменше якимсь „Кантом" або яким иншим творцем теорій й ідей — то в кождім разї була що найменше якимсь „професором університету". Принайменше так „гнебаки" кождій своїй „фраєрції" Мері чи там Кейдї (се звичайна наша Маруся або Кася) а та сарака складає руки і молить ся до свого „ученого ідеалу". Калакуневи в „шапі" не хочеть ся робити, до „майни" він не піде. Пускаєть ся отже на инший бізнес. Він... робить ся новим месією і пророком лучшої, „червоної" долї на американській земли. Він стає редактором „Гайдамаків" і пише таке: Бога нема на сьвітї. Богом ту, се мій розум, „калакуня", що викидав гній в старому краю, втопив Бога й ходаки в океанї а ту зістав „ученим". Що попиця, то злодюга! А для того „злодюга", що я в него в старому краю пас безроги — а „попівські безроги" не хотїли зрозуміти сего, який я „вчений"!

„Попи змінили науку Ісуса. В Австрії продають попи темноту народови молоко матери Христової а навіть споднї сьв. Йосифа, в Америцї торгують водою сьвяченою лямполизи Підгорецького (лучше булоби, якби ті „лямполизи" взяли „сьвячене кропило" і такому „калакуневи" перегнали „розум" з задної „півкулї" до голови!) та ще в недовзї будуть продавати щеблї з драбини, що снилась Яковови". (Трохи за старий „віц" калакуню; можна було видумати щось лучшого.)

Та такому калакуневи мало паплюжити все сьвяте і для кождої чесної людини взнесле! В него ідеалом та гниль і болото, серед яких образуєть ся він по своїх ню-йорських норах й кльоаках: він накинеть ся і на наш руський, національний рух, наші орґанізації, визначнїйші й порядпїйші одиницї. Словом, нема мудрійшого й „ученїйшого ментора" над нашого калакуня зі славних Теребихвостів! Він немов та жаба надимаєть ся і хоче підставити ногу велитови — течії, що розливаєть ся новим житєм, живими стремлїнями, пориваючим рухом в тій новій, вільній заморській країнї!

Хто любить брехню, хто не має почутя справедливости, хто воює ложею й безличностію перед сьвітом се наш „Гайдамака", славетний калакунь! У него: „еп. Ортинський, єзуїта (sic! треба було лизнути трохи граматики калакуню. „Єзуїта", се ґраматичний польонізм!) бо противник волї робочих (може скорше „бомів"?). У него „місія й народне сьвято" в Джерзі Сити се — поклони або битє головою об твердий камінь, рик католїцких бугаїв в супроводї Ортинського, посьвячене чорних „skirtів" — благословенє дурних голов, сповідати будуть гарні дївчата і молодицї"...

Лучше місто виголошувати такі „мудрощі" й догмати, вернути ся до вил і назад до краєвих безрог — а вони вислухають вже їх і на знак свого вдоволеня покивають в аплявзї своїми рилами. Руський народ, в вільній хорошій Америцї не потребує просьвітителїв свинопасів й їхнього хрумканя, а собацї вільно „брехати" навіть на самого Бога.

Се бувби один тип наших американських калакунів! Другий тип є в Канадї. Канадийський дзявкне а американський відгавкнеть ся. Ось які „мудрощі" пише американський „калакунь" за своїм канадийським собратом:

. . . .

За попа Улицького ось що пише „Ранок" в ч. 5. з 1. марця 1907 р. „В руськім семінари в Римі є виходок, попри него стоїть умивальня. Під умивальницею, коло виходка, складає о. Демчук, Василїянин мощі, звичайно в срібних шкатулках. Питомцї крадуть шкатулки (здаєть ся їх може крав сам „пророк" канадийський й автор згаданої статї Міров) а мсщі кидають до виходка. Сьвящ. Улицький, будучи прокуратором семинаря, робив се дуже часто, а за вторговані гроші порядно уживав собі сьвіта, за що єзуїти скинули його з прокураторства і він приїхав до Америки удаючи дуже побожного католїка". Такі „пеани" на о. Улицького виписав американський „калакунь" за своїм канадийським „калакунем". Варта отже дещо сказати про того канадийського „калакуня" із „Ранка".

. . . .

Недалеко Адріянополя чи там Царгорода бігало без штанят якесь поторча, не знати чи „татарчук", чи „болгарин", чи „єлин" — досить, що вуйко, католицький епископ, зловив і привіз ту дивовижу до Риму. Ніяка колєґія не хотїла приняти його до себе і змилосердили ся, от як звичайно, наші Рутенцї. Поторча було мале, дурне, як чобіт. Можеби було й вийшло що з него але де нема наших „Гайдамаків"? Як зачали образовувати його чесні товариші на „Гайдамаку" (всюди трафлять ся гнилі ментори) — тож завдяки вплvвови деяких людцїв, виросло поторча на послїдну дралу. Місто пильнувати книжок зачало парубочити ся, заглядати за спідничиною чудної Галюсї „контесіни", відтак кривої Джюдїтки в Tivoli а нако-

нець опинило ся в американської пасторанки Методистів панни Ват при „via nazionale" в Римі. Пускало її блахмана, що поїде до Галичини і заложить там секту Методистів. Сфанатизована пасторанка справила йому нові штанята, в котрих „попарадував" він до „контесіни" Гелюсі. Та сеся мала більше розуму. Випрала по пиці „кібіца". Він знов повертів ся коло міс Ват в котрої здаєть ся дало ся йому бухнути трохи „лірів", накивати пятами чудноварній Італії і з'явити ся аж в Канаді. Ту Водрук чи Серафим висьвятали його за килішок „віскі" — відтак зробив ся й сам „біскупом" і зачав на свою руку инших сьвятити. Перша каріера, яку зробив в своїм „Ранку" було сплюжене особи Папи і Митроп. Шептицького; либонь забув, що сей Митрополит майже одержував його своїм коштом. Така є історія канадийского „калакуня" перед котрим американський калакунь бє поклони.

Третим калакунем є:

. . . .

А хтож-би, як не наш американський „твердолоб"? Він приїзджає до Америки з ідеєю кнута перед очима. В старому краю „батюшка" з его села наплів йому „ляндриґалів" про могучу „Расейку", православну віру „отцовъ" і т. д. Після моєї гадки мали велику причину сьвятоюрівські „Гаврили" „куми Андрея" „математики" і т. д. в червоних, замасльованих колпаках і „обойчиках" робити протест против Митрополита! В Галичині як найбільше потрібно „мастистих батюшків", а се для того, бо кождий канонік „мастистий". А „мастистий" звичайно гладить по „шерсти мастистого". Як-би не було „сьвятого Юра" з невськими запахами в капітульній палаті, якби та капітула не розсилала по селах аґітаторів в „реверенді" за скритим Почаєвом, схизмою і „обєдиненієм", давно-би не було вже в нас патлатого Плахтона, Крохмальних, і прочої голоти! Кожда тутешна схизматицька парохія стоїть пересічно на наших галицьких замотличених Ванях, Петьках і т. д. Протеґованї славних галицьких „канонікоф", висилаючи свою „овечку" за океан, виклинають не раз батька й матір з гробу, як би та „овечка" не перейшла на православіє. І тутешні „овечки", тих самих поглядів, що й сьвятоюрські каноніки, нарікають на те „право", якого либонь, після петербурської скрипки, не старали ся ще в Відню змодифікувати на своє копито „сьвятоюрські калакуні". Найпильнійша справа для мастистих „канонікоф" булаби тепер така:

Постарати ся о цілковиту реліґійну амнестию для всїх тих з Галичини, що перейшовши в Америці через заходи їх „батюшок-протеґованців" на православіє, і якби нічого дивного не стало ся, хочуть в католицьких церквах в Старому Краю свобідно практикувати свою схизму. Тоді пр. тут. „Поступъ" (ч. 23, з 30|6) не писавби таких цьвіточок в дописях із Гладишева, що о. Підлящецький в першій мірі, яко католицький сьвященик і самосьвідомий Русин, не пускає до католицької церкви, якогось „калакуня" схизматицького перевертня і він мусить стояти під дзвіницею. (Вас не засуспендували або не перенесли на яку „голодівку" за сей факт мастисті, галицькі „каноніки" Отче Підлящецький?) Тоді не потребуваби о. Чижович з Лужка дільного наверта формально православних „калакунів" на католицизм, і то таких годованців ідеї канонїцьких, що свинять не лише ту за океаном, але також і в Старому краю. А за свою працю мав сей згаданий отець навіть богацько неприятностий від „мастистих, фіолетових, колпаків!

Тоді, згаданий „Поступ" маючи в каноніцьких, твердих, зморщених й скиршавілих головах своїх „батьків-опікунів" не кидавби сьвітови в очі, що в невдовзі знести ся „право" католицької церкви в Галичині — а російський орел роспустить крила зі сьвятоюрської гори — ген по Манджурію, Неву, Карпати і Тису — бо той „орел" вже нині скиґоче на Сьвятому Юрі!

ПРОСЬБА

о ласкаві жертви для заложення русько-української бурси в Сяноці.

В прикрих і невідрадних обставинах жиють наші брати в повіті Сяніцькім. Брак правдивоурської бурси довів до того, що наша молодіж ґімназіальна виховуючись в чужих бурсах стає ся ренеґатами, зрадниками свого народу і віри.

Ефіяльти сяніцької Руси при помочи Російських рублів захоплюють селянських синів і виховують на російський протикатолицький лад.

Щоби ратувати ситуацію перед грабежниками нашої ідеї, низше підписаний в імени Комітету для заложення русько-української бурси в Сяноці до котрого ввійшли Всеч. От. Олекса Викович, парох з села Ольховець і Впов. пп. Михайло Ґаудіяк і Павло Процько звертаєсь з усильною просьбою до Вас, Всеч. оо. Духовні, до Тебе жертволюбива Русе Американська і до Вас особливо чесні брати Русини з повіту Сяніцького, як например з сіл: Ольховець, Биковець, з Загутиня, зі Сторожів великих і малих, з Дубрівки Руської, з Чертежа, Заболотець, Костаревець, Терепчи і инших — поможіть так важному ділу, жертвуйте хто кілько може, а Господь заплатить Вам сторицею. Жертви прошу присилати на адрес:

Joseph Yalechko

P. O. Box 156 Ramey, Clearf. Co. Pa.

Виказ жертв і посвідчовання засиланих гроший на місце призначення будуть оголошувані в „Свободі".

Ramey, Pa. July 15, 1910.

Йосиф Ялечко.

Подяка

Громада руської греко-католицької Церкви сьв. Ап. Петра і Павла в Jersey City, N. J. висказує отсим найсердечнїйшу подяку Дорогому нашому Архипастиреви Кир. С. С. Ортинському, за се, що зволили поблагословити нашу Церков дня 10 липня с. р. і при сїй нагоді уділити нам кількадневної сьв. Місії. Господь нехай благословить і кріпить в здоровлю на Многія Літа Вас, Дорогий Владико, за Вашу ласку, яку зробилисьте нам, за Ваші золоті слова науки, і за труд великий, який понеслисьте для нас серед найгорячійшої пори року.

Серця наші останут всегда вдячними для Вас і ми все будемо згадувати як наймилійше Вашу ласкаву гостину між нами.

Зарзом висказуємо сердечну подяку Всч. Отцям духовним, котрі зволили причинити ся до звеличення нашого торжества своєю присутностію. На першім місци дякуємо Всч. оо. І. Чаплинському і Д. Добротвори, котрі найбільше потрудили ся, а відтак Всч. оо. І. Боярчукови, Н. Підгорецькому, Вол. Коритоському, С. Макарови, і П. Понятишину.

Сердечне Спаси-Біг виказуємо тим Брацтвам, котрі прибули до нас і зложили понадто щедрі жертви. Ті Брацтва суть:

1) Бр. Сьв. Арх. Михаїла з Carteret, N. J. $35.00
2) Бр. Сьв. Володимира з Elizabeth, N. J. 20.00
3) Бр. Сьв. о. Николая з Perth Amboy N. J. 20.00
4) Бр. Сьв. Арх. Михаїла з Yonkers N. Y. 10.00
5) Бр. Сьв. Василия з Perth Amboy, N. J. 5.00
і 6) Товариство „Січ" з Perth Amboy, N. J. 5.00

Так само дякуємо за участь Брацтвам Сьв. Юрія, Сьв. Андрея, Сьв. Володимира, Сьв. Ольги і „Поміч" з Ню Йорку, Сьв. Тройці з Brooklyn, N. Y., Сестрицтву Неп. Зач. Преч. Д. Марії з Perth Amboy, N. J., Бр. Сьв. Арх. Михаїла з Port Jervis N. Y., Бр. Сьв. Арх. Михаїла з Whipppany N. J. і делеґатам Бр. Сьв. Ів. Крестителя з Trenton, N. J.

Не менче дякуємо за живу участь і місцевим Брацтвам: Місійному Брацтву Сьв. Ап. Петра і Павла, Брацтву Сьв. о. Николая і Сестрицтву Неп. Зач. Преч. Д. Марії.

Дякуємо Молодечому Руському Клюбиови Поступовому за дар $140.00 і Брацтву Сьв. Первом. Стефана за дар $100.00 і з'єднане осібної другої музики до урочистих походів. На повне узнане і подяку заслугує місцевий хор церковний „Українська Муза" котрий під управою диріґента п. Андрея Ґели вивязавсь знаменито зі своєї задачі в Церкві і заняв ся устроєнем концерту в честь Преосьвященого Владики.

Рівнож дякуємо п. Richardelli і пани J. Ollivier Taylor за гарний виступ в відбувшім ся концерті.

Щиро і сердечно дякуємо всїм сусідним парафіям, гостям і участникам в відбувшій ся у нас Місії і благословенню нашої Сьв. Церкви. Нехай Господь Всевишний зверне всім сторицею страту матеріяльну, яку понесли і надгородить богатими дарами душевними і ласкою сьвятою.

о. Ал. Улицкий, парох
Григорій Підлипчак, предс.
Стефан Міляпович, заст. предс.
Михаїл Келичава, секретар
Андрей Сандович, касієр
Лукач Павелчак, тростис.

Всенародне Віче

в Olyphant, Pa., відбуде ся дня 24 липня с. р

т. є. в неділю о год. 6-ій по полудни в гали шкільній.

РОДИМЦІ!

І знов дійшла нас страшна вістка з рідного краю. Люті від віків вороги, Ляхи, що забрали нам нашу вітчину, що загарбали нам наш руський край, та засіли, випасаючи собі товсті черева на прадідній нашій землі напосілись, щоби силоміць забрати нам ще то, що ще нам лишило ся, що найдорожше: нашу рідну руську мову!

Вони не хотять нам дати своїх руських рідних шкіл, хоть сї нам правно належать ся. В польських інституціях шкільних переслідують страшно наших дітий, бо хотять нас мати в темноті.

І як колись за народ і за віру лило ся море козацької крови, так і тепер станула Русь до борби за своє найдорожше, що ще має — за рідну руську мову, за рідну школу.

Боре ся о се весь народ.

І поляла ся опять кров! Молоде, красне житє Адама Коцка перетяла куля, пущена скритовбійчою рукою Ляха. Станув Він перед Богом зі скаргою на нову кривду цїлого руського народа.

Прибувайте Родимці на Віче, щоб проголосити протест проти страшного гнету, щоб аж весь культурний сьвіт почув. У кого ще руське серце у грудях бє, у кого кров руська в жилах переливає ся, кому руська мова, що її з молоком з рідної матери виссав ще мила, най на Віче прибуває.

За Комітет:

Михайло Бабій. Юрій Хиляк. Максим Хомин.

Приходіть на Віче,

котре відбуде ся

заходом Тов. „Руський Молод. Клюб Поступовий" в Джерзи Сіти, Н. Дж.

в неділю дня 24-го с. м. о год. 6-ій з вечера.

Брате — Сестро!

Коли маєш в собі хоть крапельку руської крови, прийди на Віче і вискажи свій жаль і обурене гнобителям! Мало їм уже нашої крови? Чи-ж тисяч літ не вистарчає, щоб ми мали право чоловіка? Прийди! — Нехай нас не будуть десятки, але сотки, тисячі, міліони; нехай бачать кати-Поляки, нехай бачить австрійське правительство, що в нас живе ще кров козацька, що ні засуд Січинського, ні смерть Каганця, ні останний труп Адама Коцка на університеті, не спинять нас в борбі о свої права... Смерть лучша житя раба.

Прийди, нехай знають наші кати, що ненавидять їх не лише гноблені в Галичині, але і ті, що розлізлись сиротами по сьвіті. Ненавидять їх сто раз гірше, бо коли в Галичині заболить серце, впаде одна сльоза, то у нас сльози пліллють ся ріками.

Прийди, нехай знають кати, що нині або завтра порахуємось з ними, що день відплати вже надходить.

Прийди, нехай ані одного не забракне, бо як щастя бажає собі кождий, так само бажає волї, правбудуччини і незалежности для тих степів, що розлягли ся від Сяну по Дон.

Прийди, нехай над могилою Коцка не ридає сама старенька мати, але кождий, хто носить імя Русин! Він положив своє молоде житє для нашої вітчини! Прийди!

Віче відбуде ся в Jersey City, N. J. в церковній гали cor. Sussex and Greene Sts. точно о годині 6-ій вечером.

ПОРЯДОК ВІЧА:

Отворене віча: Предс. Р. М. К. П. Стефан Миляновач.

Відтак будуть промовляти слідуючі бесїдники:

1) п. Стефан Костів
2) п. Павло Гаврилів і
3) п. Семен Ядловський.

КОМІТЕТ.

Велике Народне Віче

в справі послїдних подій на львівськім університеті і в справі фонду ім. Січинського

відбуде ся

в Пітсбурґу, Па. в гали „Просьвіти" при 7-ій улиці.

в неділю, дня 31. липня, о год. 3. по пол.

Комітет:

о. Стефанович *Евген Гвоздик* *Ол. Бучак*
Іван Ґаняк *Павло Шпікула* *Іван Баґан*

Дня 7. августа с. р. о год. 8-ій вечер

В ГАЛИ „ПРОСЬВІТА", В ПІТСБУРҐУ, ПА.

відограють аматори, члени читальні ім. Мар. Шашкевича

Наталку Полтавку

комедіо-оперу в 2-х діях Івана Котляревського.

ОСОБИ:

Наталка, українська дівчина .... п-а Мар. Костишак
Горпина Терпелиха, її мати .... п-а А. В. Кульчицка
Петро, любовник Наталки .... п. Конс. Сташків
Микола, дальший свояк Терпелихи п. І. Лещій
Тетерваковский, возний, жених Наталки .... п. Ів. Ґаняк
Макогоненко, сільський виборний п. Гр. Варунок

Орнестра проф. С. Новіцного.

Висше наведені аматорські сили і ґрунтовне підготовлене дають запоруку, що се аматорське представлене дасть кождому вдоволене колиб був в дійсним театрі.

Ціни місць: $1.00, 75 ц., 50 ц., 35 ц. і 25 ц.

Буде опісля нарікати, хто не прийде в час.

F117

Уряд читальні.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.
Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортиньский, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог, 712 Carson St. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицкий, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Box 1464 Olyphant, Pa. Lack. Co.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешканя: 326 Rose Hill Place, Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський, 184 Hudson St. New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 84 Hudson St., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton St., Holyoke, Mass

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — принимає членів до 45 літ житя. Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" $400.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" $200.00.
Посмертне за діти від $15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить цьому родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

До всіх Вп. Секретарів і Організаторів Відділів Р. Н. Союза.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декларацій без виповненя сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано на яке посмертне член хоче належати перечеркненем слова **ціле** або **половину** посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иньшого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, умієчий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу виповнювати і присилати враз з декларціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союза в Америці.

Ч. 1408 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Андрей Ґресщак отримав як надзвичайну запомогу за утрату руки з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Trenton, N. J. 12 юнія 1910.
Онушко Ґресщак.
Сьвідки:
Юрій Слабода,
Іван Пачута.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 121.
Андрей Кучкар предс.,
Юрій Бацік секр.

Ч. 1412 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Валєнтий Біловус отримав як посмертну запомогу по браті Войтіху Білоус з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Taylor, Pa. 11 липня 1910.
Валєн. Біловус.
Сьвідки:
Олекса Хмільовский,
К. Сенюк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 92.
Юрій Крайківский предс.,
Й. Сенюк секр.

Ч. 1413. КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі місцевий уряд отримав як похор. кошта по Войтіх Білоус з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Taylor, Pa. 11 липня 1910.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 92.
Юрій Крайківский предс.,
Й. Сенюк секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза

McKEES ROCKS, PA., T. Запор. Січ, від. 263 подає до загальної відомости всім членам, що місячні мітинґи будуть відбувати ся всегда в четверту неділю по першім. — Іван Масляк предс.

В місяцю червни 1910 р. приступили слідуючі нові члени до Р. Н Союза:

В. 1. Лойдин Циприян, Габура Марія, Ґібови Юзефа.
В. 2. Корпча Григ., Писарчик Антін, Чипяк Кузма.
В. 3. Гаврильчак Дмитро.
В. 5. Еванцьо Мих. мол., Еванцьо Едвард.
В. 6. Васили Іван Морош, Кеда Миклош, Юрів Іликов Іван.
В. 7. Ковальчик Андрей, Оґроднік Франко, Бурцин Ілий, Ковальский Геронко, Похнатий Ілий.
В. 8. Береза Афтаназій, Гоцур Андрей.
В. 9. Горнячак Юрий.
В. 12. Михальчик Дмитро.
В. 13. Маліґловка Теодор.
В. 15. Попелюк Іван.
В. 16. Чорний Іван.
В. 27. Долинский Ник., Гриник Дмитро.
В. 28. Варесюк Василь, Кіцак Онуфер.
В. 29. Лико Іван, Хромчак А., Хромчак Іван, Яхон Астафій, Цирка Григ., Адамчак Павло, Каплиш Френк, Безношчак Ів.
В. 30. Патриляк Йосиф, Кучма Строфін.
В. 33. Житняк Ілько.
В. 55. Уляновский Мих., Грицзовян Филип, Шафран Лешко, Королевят Дмитро, Максимчак Семан.
В. 37. Іванца Василь, Кучиньский Гнат, Гудей Палко.
В. 38. Яночко Юрий, Дукоко[illegible] Іван, Бакайса Іван, Бетлей Федор.
В. 39. Матвійов Карпо.
В. 40. Войтович Мих., Галайцьо Мих., Гидзік Сташко, Маґура Йосиф, Боянович Василь Матвіїв Дмитро.
В. 41. Вархолик М., Дзибан В.
В. 42. Пеляк Антоній.
В. 43. Марчик Васко, Сікора Григорий.
В. 47. Матійцьо Лукач, Клуса Френк, Косцьов Мих.
В. 48. о. Стефан Ташчишин, Палка Михаїл, Ґрешчук Василь.
В. 49. Пеханич Павло, Коваль Іван.
В. 51. Яворский Анд., Ґашка Йосиф, Бенько Михаїл, Гутман Іван, Жидоняк Михаїл, Дороцвик Василь.
В. 52 Газецка Евдокія.
В. 55. Станчак Іван, Карабин Юрко, Милинчак Анд., Гірняк Михаїл, Мігаль Іван.
В. 56. Гузік Михаїл, Ґурский Павло, Ланда Дмитрий, Бурдяк Філярет, Пельц Йосиф.
В. 61. Ґуба Юрій, Юромачка Чінґелі Іван.
В. 62. Хованец Іван, Городиский Іван, Смоляк Теодор, Лесик Йосиф, Веменюк Ілько, Квалик Юст., Пеньґрин Юрко.
В. 63. Коваль Петро.
В. 65. Сьвітич Іван.
В. 67. Пішко Гр., Кріль Митро, Такач Василь, Пудло Филип, Ольшанский Йосиф, Ольшанский Йосиф, Триґар Яков, Войнар Андрей.
В. 70. Смеречаньский Ів., Лопотич Теодор, Наконечний Кирило, Чосник Дмитро, Сподарик Теодор, Гаврилів Павло, Яхимець Стефан, Яцула Теодор, Соловій Микола, Венґер Петро, Пилип Дмитро, Семусь Іван, Яхимець Стефан, Стельмах Каритон, Осміловский Яков, Грабар Іван.
В. 72. Дзула Михаїл, Тулай Іван, Влучин Стефан.
В. 73. Заходник Олекса.
В. 71. Макитра Стеф.
В. 76. Своріне Роман, Покришко Миколай.
В. 78. Клучко Андрей.
В. 81. Чачка Володимир.
В. 82. Пилипчак Мих., Кич Николай, Паславский Ник., Федичак Стефан, Ступак Мих.
В. 85. Стеранчак Василь, Дручок Митро, Куйбіда Павло.
В. 86 Гірман Николай, Баґан Анна.
В. 91. Пеньович Параска, Ґрабовский Владислав, Боришкевич Яков, Русинко Петро, Картичак Михаїл, Качмар Яцко, Недокує Семко, Шабатура Василь.
В. 94. Роман Іван.
В. 96. Длуґош Іван.
В. 99. Шийка Василь, Зошак Антоній.
В. 100. Ванчак Анна.
В. 102. Мадей Василь, Паплик Юрко, Шаваринский Ник., Демко Іван, Синчишин Ник., Щур Юрій, Карданаш Конст., Форналь Михаїл, Капраль Еліяш, Ковальский Петро, Срадомский Григорий.
В. 104. Вуйцік Роман, Костик Юрий.
В. 105. Цесляк Іван, Ліндер Йосиф, Симский Алекс.
В. 106. Дзявроник Гарасим, Ґавалюх Тимко.
В. 107. Ханас Юрко.
В. 108. Корнацкий Іван, Кузій Григорий.
В. 109. Тарас Стефан.
В. 110. Цапяк Дмитро.
В. 117. Беднарский Мих., Сенів Атаназий, Яковлєв Стефан.
В. 120. Барецкий Іван, Фірмин Іван, Саламашак Михаїл.
В. 128. Волшевский Войтко.
В. 130. Кузьо Гриць, Кусин П.
В. 133. Будник Антоній, Кохалевич Василь, Данилевич Михаїл, Романишин Григ., Гнида Николай.
В. 135. Ганьчарик Іван.
В. 136. Михалок Семен, Кіт М., Мокрицкий Павло, Мудрак Михаїл, Мудрак Дмитро, Пшеничка Осиф, Рибій Матвій, Кунєвич Василь, Крупа Іван, Качмар П.
В. 140. Сорока Михаїл.
В. 131. Брідедза Іван, Довгун Іван.
В. 144. Довгань Гр., Довгань Апольонія, Огніцкий Семан Шкварок Михаїл, Ґшибіньский Домін ьо.
В. 146. Комарніцкий Алекс.
В. 147. Бохна Михаїл, Федак Юрій, Ката Люрий, Ґорняк Ю.
В. 150. Яремій Андрей.
В. 149. Кароль Скоповскі, Калакун Никола, Гірняк Дмитро, Зорожбит Данько, Канцар Олекса, Дзєндзєристий Олекса.
В. 152. Шабол Марія.
В. 153. Жебженяк Олек., Жебженяк Василь, Жебженяк Матій, Курилич Іван, Баланда Андрей, Курилич Михайло.
В. 155. Ревак Стефан, Котій Василь.
В. 156. Валюн Андрей.
В. 157. Русенко Михаїл.
В. 159. Волкович Броніслав.
В. 160. Кишенюк Іван, Гобер Дмитро, Салатицкий Ник.
В. 161. Слинский Стефан.
В. 162. Чапля Петро.
В. 165. Кузенка Василь.
В. 167. Войтковский Адам, Маркович Войцє.
В. 168. Пашчин Никола, Трач Іван, Ґиба Григ., Дячишин Гр.
В. 172. Венцель Стефан, Хухран Андрей, Седецкий Стеф.
В. 174. Фездо Яна, Костура Василь.
В. 176. Когут Митро, Хапець Василь.
В. 178. Дибчак Никифор.
В. 180. Лукач Андрей, Кравчишин Іван.
В. 182. Греп Іван, Грешко Ів.
В. 186. Кучешка Анна.
В. 188. Фондок Пилип, Мінка Федор, Бісіган Василь, Беца Василь, Кріль Ілько, Беца Станко.
В. 189. Хринюк Йосиф, Семанюк Николай.
В. 192. Петрушка Петро, Дрост Іван.
В. 195. Падла Ілько.
В. 196. Бренкаш Іван, Чайко Йосиф.
В. 199. Кама Кртина.
В. 203. Гулей Андрей.
В. 207. Мицик Федор, Мицик Мих., Возьний Іван, Скотницкий Петро, Цапар Данько, Манастирский Леон, Попович Мих., Яцків Мих.
В. 209. Дорен Юрій, Несторович Іван Космовский Іван.
В. 215. Наваковска Катерина, Немчиньска Анєла.
В. 218 Трампуш Йосиф.
В. 219. Стефко Николай, Кузьо Федьо, Мельник Митро, Олійник Юрко, Пшеходнік Ник., Коник Ясько, Коник Віцко, Бутин Митро, Бібкевич Федьо, Кресєвич Юрко, Косць Василь, Коритко Гнат.
В. 220. Черган Іван, Мигаліцкий Михаїл, Мурин Гринько.
В. 221. Чучман Іван, Павлюк Іван, Дубовий Ілько, Мадей Йосиф.
В. 222. Кучала Антін.
В. 223. Курило Іван, Любіньский Семен, Шот Войтіх.
В. 224. Гевко Николай, Когут Павло, Яремко Іван, Яремко Андрух.
В. 226. Романко Михаїл.
В. 227. Позивяк Дмитро, Філоват Михайло, Раван Данило, Бурек Іван, Ващин Андрей, Вуйтув Петро.
В. 233. Кокондий Петро, Пеняк Николай.
В. 234. Вітенко Клим, Маркович Мих., Запотічний Яким.
В. 239. Каня Петро.
В. 235. Холавка Іван, Платко Николай.
В. 241. Сливка Розалія.
В. 245. Патириґа Іван, Курочка Стефан.
В. 246. Маньдзюк Олекса, Пилипців Максим.
В. 247. Марущак Теодор, Фенчин Ева.
В. 248. Мурані Стефан, Мурані Юрий.
В. 249. Васлів Данило, Совік Михайло, Побуцкий Никодим, Антонів Михайло.
В. 250. Папінчак Іван, Лазор Николай, Цьоць Іван, Шалюба Михаїл, Дербіш Михаїл.
В. 251. Завацкий Іван, Сорочак Василь.
В. 254. Шляхетка Михайло.
В. 255. Деба Іван, Проць Ілянко, Демко Михайло, Ґеча Ів., Ковальчак Михайло, Пукач Дмитро, Шедний Яцко, Шедний Ів.
В. 265. Фірда Андрей, Смігура Стефан, Лашкоский Френк.
В. 267. Саломія Швец.
В. 268. Фіґели Мих., Галапі Юрий.
В. 270. Верленич Марія, Іванушек Міліна.
В. 271. Фуртас Марта.
В. 273. Іваніцкий Михаїл, Коцюба Олекса, Пйонтковский Петро, Шпаковский Іван, Бабяк Яким, Шильвах Василь.
В. 276. Коштовский Михайло, Кузміньский Войтек.
В. 277 Чійс Юрий.
Бр. сьв. Петра і Павла в Тонаwanda, N. Y. відділ 88.
Зворецкий Григ., Миґа Ілько, Ковальчук Михайло, Танич Волод., Зорила Петро, Содома Василь, Ворик Іван, Ціжмар Микола, Заплава Михайло, Твердий Матій, Перон Теодор, Ружила Петро. Турецкий Семен, Супин Василь, Ціжмар Петро.

Т. Лабовский.
Гол. Рекор. Секретар.

Політичний Клюб в Філядельфії, Па.

Хто тілько інтересуєсь житєм, та взагалі обставинами тут на вільній земли Вашінґтона — бачить, як ріжні народи спільними силами добивають ся красшої долі, та поправляють свій добробут.

Рівнож і між Русинами від часу до часу прокинесь якась одиниця, дасть проєкт, (котрий майже ніколи не входить в житє) і думає, що вже зробив все, що було в єго силі. Тимчасом користи жадної ніхто не має з того.

Богу дякувати, вже маємо деякі пожиточні інституції як: „еміґраційні доми", „бурси", „нисші і висші школи", тож, я хотів би нині звернути увагу загалу на дуже а дуже важні товариства а то: політичні клюби.

Каждий здороводумаючий чоловік єсли тілько приїде тут, так пізнавши сяк так права тої держави, старає ся і собі користати з тих прав. Щоб се осягнути мусить передовсім вибрати перші, а опісля другі горожаньскі папери, одним словом мусить ся зістати ситизеном або по нашому горожанином тутешної держави.

Такого чоловіка всі Американці поважають, і мають за свого, припускають єго до всіх приналежних прав, а не поштуркують ся ним, пятнуючи словом: чужинець.

Найліпше є орґанізувати ся в клюби, а тоді йде вже детко, щоб дістати горожаньскі папери.

Не буду розписуватись широко о всіх користях, а зверну лиш увагу що хто тілки читав пильно „Свободу", то певно пригадає собі, які то заостреня зістали введені в житє еміґраційним урядом.

Сотки фактів денно кричить: ставайте горожанами.

Вже близько рік буде, як за поклоном Їх Преосьвященства, і декотрих охочих одиниць заложив ся політичний клюб в Філядельфії, Па. Помимо того що ріжні людиска стояли на перешкоді, клюб зростав, і розвиває ся, і днесь числить 85 членів з котрих єсть вже кілька повними горожанами, а 45 має перші папери.

Се вже єсть перший крок вперед.

Славно Філядельфійці!

Тілько так дальше вступайте до клюбу, і натуралізуйтесь, і покажіть що і Ви єсьте людьми і уміете оцінити свободу, та конституцію тої держави, а певно заживете тут красшим житєм, як під кнутом шляхотським в Галичині.

На сім місци звертаю увагу усіх Русинів як Філядельфійців [illegible] клюб має свій льокаль під ч. 827 N. Franklin st., где каждий може прийти кождої неділі, і дістати всякі інформації, в якій спосіб, і під якими услівями може користати з повисше згаданої орґанізації.

Рівнож отсею дорогою просить всіх членів щоб подали свої адреси і всякі кореспонденції тикаючі ся клюбу слали на адресу секретаря, як слідує: Harry Slobodzian, 989 N. Randolph St., Philadelphia, Pa. Рівнож повідомляє ся всіх членів, що піврічне засіданє відбудесь в першу неділю в слідуючім місяцю, по першім, то є 7-го Августа о другій годині по полудни.

Гавриїл Слободзян.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Липень.

21	Ч	Прокопія муч.
22	П	Панкратия
23	С	† Антонія печ.
24	Н	5. Ольги кн. р.
25	П	Ілярия, Пр.
26	В	Гаврила Арх.
27	С	Онисима

— За українським університетом промовляв 28-го червня с. р. в палаті панів у Відни підчас буджетової дебати, галицький руський митрополит ґраф Андрій Шептицкий. В дуже гарній і довгій промові він доказував потребу основання українського університету у Львові і рішучо сего домагав ся від правительства. Ся промова зробила велике вражіне на цілу палату панів. Був се перший голос взагалі, а руського члена палати з окрема, проголошений в палаті панів за потребами руського народу, який хоч займає по своїй чисельности четверте місце в державі — до тепер ще так упосліджений державою у всіх справах.

— З днем 1-го вересня с. р. сходить тут в житє нове право, після якого всякі контори виміни гроший, банки що посилають гроші до краю і т. п. мусять мати лайснес. Нове право має на цїли охорону чужоземців мешкаючих в Зл. Державах перед ошуством всяких „банкирів".

— За послідні два місяці в ледівнях в Шікаґо зложено 45 міліонів яєць, які трост скупив по 22 центи за тузин. По році ми їх купувати будемо як „зовсім сьвіжі" по ціні 50 центів за тузин. Мимо всіх процесів трост товстіє в сїй самій пропорції, як консументи худнуть.

— Міністерство торговлї в Вашинґтоні видало 15-го с. м. розпорядженє, силою якого жидівську еміґрацію з Росії має ся всіми силами спиняти. Именно жидівскі товариства які початково поставили собі за цїль з густо заселених центрів переводити еміґрацію в околиці рідше заселені, з часом перемінили ся в справдішні бюра-праці та при помочи оголошень по часописях вербують в Росії робітників. Сїй обставині приписують теперішний величезний зріст еміґрації з Росії і тому міністерство торговлї постановило її приспинити.

— В незвичайно дивний спосіб згинула в Ню Йорку 40 літна Лєна Філіпс. В каменици на 107 улици в Ню Йорку чистила на 5-ім поверсі якась жінка шиби в вікнах. Правдоподібно одна шиба була зле прикітована, бо вилетіла з рами і нещасний жертві, що власне тамтуди переходила вбила ся в карк та цілковито відтяла голову від кадовба, неначе катівский меч. Смерть наступила сейчас.

— Турецько-грецька ворожнеча ізза острова Крети прибирає чимраз грізніший характер. Турки в цілій Туреччині бойкотують грецькі товари на великі розміри. Опозиційні грецькі партії на Креті не хотять таки допустити Турків до урядів, а опікунчі державы якось не спішать ся залагодити кретської справи. Між тим Туреччина готовить ся на певно до війни з Грецією. На чім справа скінчить ся, годї ще предвидіти, але війна між Туреччиною і Грецією висить у воздусї і як опікунчі державы не перешкодять, незабаром війна може вибухнути.

— З далекого Сходу, особливо з Китаю надходять тривожні вісти. Ватаги розбишаків волочать ся по краю і плюндрують европейські оселі, а Европейців безпощадно убивають. Тай загалом Китайці починають ворохобитись проти свого правительства. Китайці домагають ся заведеня конституції, а правительство отягаєть ся з сим. А як би населенє Китая повстало проти теперішного ладу державного, то він сів би прахом, бо після останної переписи людности Китай числить 533 міліонів осіб.

— Замість „ачіщеной" пють занечищену! Москалі як відомо, дуже люблять пити горівку, „ачіщенну". А що не мало її випивали, то мали на горівку не малі видатки. Та хтось впав на гадку пити денатурований спірітус, той що до паленя уживають. Він занечищений дуже вонючою домішкою і досить таний. В Київі стали уживати сего спірітусу у великій скількости. Москалї запивались ним ще більше, як звичайним спіртом і се спонукало власти, які заказали торговлям, а навіть аптикам продавати комунебудь денатурований спірітус.

— В Ню Йорку сьпівацьке товариство „Укр. Боян" котре з'орґанізовало ся послідними часами наново, подає до відомости що проби сьпіву почавши від 1-го липня відбувають ся кождої пятниці о год. 8-ій вечер під числом 46 Ave A. 1 floor. Рівнож запрошує всіх щирих сьпівролюбивих Українців, котрі не могли належати до сих пор до Тов., щоби прийшли на найблизшу пробу і причинили ся своєю участю до звеличаня нашої Української пісні

— Пенсії монархів. З нагоди підвисшення цивільної лісти німецького цісаря цікаво знати, які пенсії побирають тепер монархи инших держав. Є се колосальні суми, яких справді годі збагнути, де й куда вони діваютъ ся. І так обчислено, що поодинокі двори володарів сього мира побирають ось такі байонські суми: Пруси 22,000.000 Росія 19,800.000, Австрія 19,200.000 тут наступає величезний спад: Італія і Анґлія по 12,000.000, Іспанія 7,700.000, Бавария 5,000.000, Саксонія 3.000.000, Бельгія 2,700.000. Отже всї ті девять більших держав европейських разом платять на удержанє дворів своїх монархів річно щось аж 105,000.000, а яких 40—45 міліонів платить на ту саму цїль десять поменших держав як: Болгарія, Греція, Данія, Нідерлянди, Хорватія, Портуґалія, Румунія, Сербія, Швеция і Чорногора; инакше сказати: 20 держав, обдовжених повисше голов, платить річно 150,000.000 на монархів. За те такий богатий край як Франція платить на удержанє свого президента разом з репрезентацією: 1,200.00 франків, а ще богатші Сполучені Держави північної Америки платять свому президентови 50.000 долярів. Швайцарські републики ще менше платять своїм президентам.

— Желізничий мольох. Від дня 1-го липня 1909 до 30. червня с. р. тутешні желізниці 104.348 осіб покалічили а 8722 людий вбили. З подорожних вбито 253 а покалічено 10.311 осіб.

— Пожари лїсів в околици Calgary, Alta., Канада приняли застрашаючі розміри. Впряджено до тепер школи обчислюють на міліони долярів.

— Загнав жінок. В однім російськім селі стала ся така пригода. Недалеко села є панські луги, де росте дика цибуля. Жінки і дівчата дуже часто ходили збирати сю цибулю на поживу. Недавно вони, як звичайно, пішли на цибулю, та новий управитель приказав своїм слугам загнати жінок і дівчат до стодоли і замкнути. Цїле село зістало ся без жінок. Чоловіки довго чекали на своїх жінок, а коли вечером довідали ся, що їх жінки загнані, пішли до управителя і почали просити визволу жінок. Управитель зажадав за кожду жінку по два золоті і так довго їх тримав, аж всї мужики поплатили за своїх жінок і дочок!

— Добр. А. Вала просить о поміщенє слїдуючого письма:

Справу кольонізації Мексика відкладаю до поріщеня загалу на конвенції Р. Н. Союза в Cleveland, Ohio, де будуть присутні кількох урядників.

Прошу каждого делеґата о зробленє спису осіб охочих осісти на фармах, а сї списи зможуть дати яке таке понятє про величину кольонії та буде можно серіозно подумати над її заложенєм.

ГОЛОВНІ ВИМОГИ.

В разі всякого непорядку, єсли йому хочемо запобічи, мусимо поперед віднайти його властиву причину. Коли причина зістане усунена, можемо бути певні, що запанує опять добрий лад. Добрий лікар завсігди глядає причини недуги, заки приступить до скуточного її лїченя. Наколи в случаю недуги будете старали ся винайти її жерело, то дуже часто спините єя на жолудку. Просто він не хоче дальше сповняти своєї роботи, а за ним сейчас се саме робить цілий орґанізм. Наколи вам вдасть ся усунути непорядок з жолудка, цїлий орґанізм поверне до правильного стану, наступить згідна праця поодиноких частий орґанізму, а ціле тіло буде вдоволене загальним здоровлєм. Одиноким ліком, на який завсігди можете покладати, є Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина. Він гоїть всякі жолудкові запаленя, побільшає його кнітини і скріпляє усї мязні. Поможе підчас витворюваня чистої і незіпсутої крови, сеї головної підойми здорового кождого чоловіка. По всїх друґсторах.

JOS. TRINER,
1333-1339 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

ЖЕРТВИ ДЛЯ ЖЕРТВ.

Заходом о. Н. Підгорецького зібрано в Церкві в Ню-Йорку $20.50

НА ФОНД ШКІЛЬНИЙ ИМЕНИ ОЛЕНИ СІЧИНСЬКОЇ

дня 10-го липня с. р. зібрав д. Прокіп Сеньків, секр. від. 180 Р. Н. Союза в Whipple, W. Va. від слїдуючих добр. жертви:

По 1 дол.: Сеньків Прок, Лучка Пилип; Мармаш Панько 60 цнт.; по 40 цнт.: Годованьский Іван, Кравчишин Асафат, Самардак Питус, Луцишин Гринько, Занько Іван, Кравчишин Олекса, Орнатовский Мих., Польовий Корн., Гнида Іван; по 20 ц.: Бридняк Йос., Васько Петро, Репац Богдан, Козак Іван, Ломницкий Франко. Разом $7.20

WILKES BARRE, PA. бр. сьв. о. Ник. від. 99. повідомляє, що в неділю, дня 24-го липня о 2-ій год. по пол. відбуде ся надзвичайний мітинґ. Неявивший ся член буде укараний після статутів. — Ілько Яніцкий.

ЖЕРТВА НА „РІДНУ ШКОЛУ" В ГАЛИЧИНІ.

Дня 15 мая с. р. з нагоди Едвардсвільского віча зложили у о. Кузїва по 1 дол.: о. О. Пристай, п. Завойский, о. Марчак-Баранський, о. Ів. Сендецкий, Др. о. Ерми, о. Іл. Кузїв, п. Мих. Бабій; по 50 цнт.: п. Мих. Бабей і п. Мих. Біляньский. Разом $8.00

З пушки в домі о. Пристая в Скрентон	25.59
о. Іван Велигорский	4.00
о. Ол. Пристай	1.30
Разом	$38.89

Гроші ті (190 корон) вислано дня 14 с. м. до Тов. „Днїстер" книжочка ч. 6800 у Львові.

Василь Гришко.

NEW YORK, N. Y. тов. Запорожська Січ від. 117 Р. Н. С. взиває всіх своїх членів, щоб явили ся дня 23-го с. м. в гали Tompkins Square Hall, число 134 E. 7th St., на надзвичайний мітинґ. Справа вибору делеґатів на Конвенцію Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт.— Комітет.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Письменица" повідомляє усїх членів, що надзвичайний мітинґ (після параграфу 158) відбуде ся дня 22 юлія 1910 під ч. 134 сема улиця. Каждий член має явити ся точно о годині 8-ій, бо суть важні справи до залагоджуваня. Неявивший ся член заплатить кари 25 цнт. а урядник і дол. Так само секретар Коцкий має явити ся на мітинґ з усїми книжками, котрі належать до Товариства. Рівнож взиває ся Контрольорів, щоби здали справоздане з контролї. — Ад. Зубрицкий пр.
